

RESUM SOBRE LA XERRADA: RELLEU GENERACIONAL AL CAMP I TRANSMISSIÓ DE L'EXPLOTACIÓ AGRÀRIA.

RELLEU GENERACIONAL

SITUACIÓ ACTUAL DEL SECTOR AGRARI:

- Reducció del nombre d'explotacions agràries
- Augment de la mida de les explotacions agràries
- Envel·liment de la població dedicada a l'activitat agrària
- Creixent interès de les noves generacions pel sector agrari, tant per part de la pagesia tradicional com per part de la nouvinguda.
- Un 87% de les explotacions agràries estan en mans de persones físiques i un 13% en mans de persones jurídiques.
- Un 69% en mans de homes i en un 31% les titulars són dones. aquesta diferència tendeix a disminuir-se o equilibrar-se.
- Un 44% està gestionada per professionals que tenen l'activitat agrària com a primera ocupació.

LES PRINCIPALS BARRERES QUE FRENEN LA RENOVACIÓ AGRÀRIA:

Accés a la terra: dificultat per trobar sòl fèrtil per dur a terme una activitat agrària: la PAC perpetua el vincle dels titulars d'explotacions agràries en relació als ajuts del primer pilar

El sistema està organitzat de tal manera que l'accés a finques on hi ha pagaments directes, fa que sigui molt i molt complicat accedir per part de les generacions de més joves.

Però la pagesia tradicional es fa difícil la reestructuració de les empreses agràries existents, i per la nouvinguda significa moltes vegades la impossibilitat d'accedir al sector.

Cost elevat de la instal·lació: segons el sector i model productiu, la inversió inicial pot fer impossible una incorporació exitosa.

Excessiva burocràcia

Baixa rendibilitat: el que costa produir no lliga moltes vegades amb el preu que es rep per producte que es fa.

Accés al crèdit: obtenir els recursos suficients per engegar o reestructurar una empresa agrària és per a moltes persones emprenedores un repte que no sempre s'assoleix.

Accés al mercat: per a les persones que s'instal·len en empreses actives, el repte rau tan en mantenir el mercat com en obrir-ne de nou. Per a les que engeguen una activitat des de zero, la dificultat està en anar estructurant una xarxa comercial que faci viable la producció agrària.

Poc prestigi social: la visió urbana de la societat actual manté un cert estigma social, moltes vegades per desconeixement i desconnexió de la realitat de ser i de viure del camp. En una societat cada vegada més urbana, posar en valor el paper que juguen les pagueses i els pagesos, encara és una assignatura pendent.

També s'ha de tenir en compte que en molts casos, la família no és un element de suport: molts pares i mares aconsellen el seus fills i les seues filles que no agafin el camí de la incorporació al sector agrari.

Cal anar introduint un canvi de mentalitat per comunicar-li a la societat dues coses: 1) sense pagesia propera, no hi ha aliments de qualitat
2) el sector agrari és una activitat professional digna i amb futur

Desavantatges territorials dels municipis rurals: estretament lligades als processos de relleu generacional i empenedoria agrària. La manca de serveis bàsics al món rural és un element que juga en detriment de la renovació agrària.

PLA ESTRATÈGIC DE PAC 2023-2027

Es compona de 4 pilars:

- 1) Ajudes directes
- 2) Ajudes de desenvolupament rural
- 3) Normativa transversal
- 4) Bonificacions fiscals

Les principals prioritats són, l'accés a la terra, l'accés al crèdit, la millora de la qualificació professional, l'assessorament a empenedors.

CONCLUSIONS DUN

- El número d'hectàrees cultivades té tendència a la baixa.
- Baixa també el cens agrari.
- Al sector agrari li costa atraure a les noves generacions.
- No hem donat una bona resposta a la incorporació de les dones al sector.
- Augment continuat, (però discret), de les persones jurídiques per a l'exercici d'aquesta activitat. Explotacions més grans i professionalitzades.

TRANSMISSIÓ DE L'EXPLOTACIÓ AGRÀRIA.

El propietari d'una explotació agrària, ha de tenir clar que el seu model de continuïtat de l'explotació agrària dins la família és un pla factible o no. En ambdós supòsits, s'ha de plantejar la manera més adient tant en el temps, com en la forma per fer-ho.

Dins de les transmissions trobem les *inter vivos* i les *mortis causa*. Tant una com l'altra convé tenir-la plantejada des del punt de vista fiscal, com a plantejament a curt, mig i llarg termini i tenir la certesa que és la més adient.

Existeixen les transmissions *inter vivos* i les *mortis causa*.

TRANSMISSIONS INTER VIVOS (entre vius):

La transmissió *inter vivos* és el canvi de titularitat d'un bé o dret. S'utilitza l'expressió llatina *inter vivos* perquè es tracta d'una transmissió entre persones vives, de manera que la distingim de la transmissió *mortis causa* (per causa de mort).

2 tipus:

- Oneroses: el traspàs d'una sèrie de béns que es produeix en contraprestació a altres béns o drets:
 - o Compravenda, arrendament, permuta, etc.
 - Lucratives: aquelles que es produeixen sense contraprestació procedent de la part que rep el bé:
 - o Renúncia d'un dret (p.ex. usdefruit), condonació deute, etc.
- ➔ **DONACIÓ:** Atès que la xerrada versa sobre la transmissió de l'explotació agrària i el relleu generacional al camp, ens hem centrat en aquesta figura.

A la xerrada s'ha desenvolupat un CAS PRÀCTIC a partir de varis supòsits de transmissió patrimonial, tant *inter vivos* com *mortis causa*.

En les transmissions s'ha de tenir en compte el grup de parentesc, I, II, III y IV. Com més proper és el grup de parentesc al donant (I i II) menys onerosa resultarà la liquidació d'impostos.

També s'ha de tenir en compte la Tarifa reduïda segons sigui la base liquidable per determinat el tipus impositiu, i el Coeficient multiplicador.

TARIFA REDUIDA:

Base liquidable fins a (euros)	Quota integral (euros)	Resta base liquidable (fins a euros)	Tipus (%)
0,00	0,00	200.000,00	5
200.000,00	10.000,00	600.000,00	7
600.000,00	38.000,00	En endavant	9

COEFICIENT MULTIPLICADOR:

Patrimoni preexistent (euros)	Grups de parentiu I i II	Grup de parentiu III	Grup de parentiu IV
De 0 a 500.000	1,0000	1,5882	2,0000
De 500.000,01 a 2.000.000,00	1,1000	1,5882	2,0000
De 2.000.000,01 a 4.000.000,00	1,1500	1,5882	2,0000
Més de 4.000.000,00	1,2000	1,5882	2,0000

1.- Supòsit més habitual: Donació del pare/mare al fill/a:

1.1.- Exempcions i reduccions específiques per donació d'una explotació agrària o finca rústica - Llei de l'Estat 19/1995, del 4 de juliol, de modernització de les explotacions agràries:

Exempcions:

- La transmissió o adquisició de terrenys per completar sota una sola fita la superfície suficient per constituir una explotació prioritària, sempre que en el document públic d'adquisició es faci constar la indivisibilitat de la finca resultant durant el termini de cinc anys, llevat supòsits de força major.
 - La transmissió o adquisició del ple domini o de l'usdefruit vitalici d'una explotació agrària o de part de la mateixa o d'una finca rústica, en favor d'un agricultor jove o un assalariat agrari per a la seva primera instal·lació en una explotació prioritària.
- ➔ En cas d'exempció: No es pagarà però s'haurà de declarar indicant exempció.

Reduccions:

- Transmissió de l'explotació La transmissió (domini/UDF vitalici) d'una explotació agrària en la seva integritat, en favor o pel titular d'una altra explotació que sigui prioritària o que abasti aquesta consideració com a conseqüència de l'adquisició gaudeix d'una **reducció del 90 %** (no s'alteri la condició de prioritària de l'explotació de la persona adquirent).
 - ➔ La reducció **s'eleva al 100 %** en cas de continuació de l'explotació pel cònjuge supervivent, i també si la persona adquirent és un agricultor jove/assalariat agrari, si l'adquisició es fa durant els cinc anys següents a la seva primera instal·lació

- Explotació sota una sola llinda Quan la transmissió o adquisició dels terrenys es realitzin per les persones titulars d'explotacions agràries amb la pretensió de completar sota una llinda almenys el 50 % de la superfície d'una explotació prioritària --> s'aplica una **reducció del 50%**.
- Transmissió parcial d'explotacions i de finques rústiques En la transmissió o adquisició del (ple domini/UDF vital.) d'una finca rústica o de part d'una explotació agrària, en favor d'una persona titular d'explotació prioritària s'aplica una **reducció del 75 %** en la base imposable de l'impost. La reducció **s'eleva al 85 %** si la persona adquirent és un agricultor jove/assalariat agrari.
- **Reducció per donació d'un negoci empresarial o professional.** Es pot aplicar en la base imposable una reducció del 95 % del valor net de la totalitat dels elements patrimonials afectes a una activitat empresarial o professional parents fins a 3r grau --> Que la persona donant hagi complert 65 anys, o cessi anticipadament una activitat agrària, en els termes que estableix el Reglament (CE) 1257/1999 del Consell, o es trobi en situació d'incapacitat permanent absoluta o de gran invalidesa.
 - ➔ També poden gaudir de la reducció les persones que, sense tenir la relació de parentiu que s'especifica, tenen una vinculació laboral o de prestació de serveis amb l'empresa o negoci amb una antiguitat mínima de 10 anys, i alhora amb tasques de responsabilitat en la gestió o direcció amb una antiguitat mínima de cinc anys.
 - ➔ També aplicable en CB i SCP.

IMPORTANT!: incompatibilitat de les diferents reduccions i exempcions entre si.

- **Base Liquidable:** Posem pel cas que no tenim una explotació prioritària, podríem aplicar la reducció del 95% per cessament anticipat d'activitat agrària.

Quota Impositiva: Tarifa reduïda: Grup I (descendents menors 21a) i Grup II (ascendents, descendents majors 21a, cònjuge)

1.2.- Pare que vol donar PIS-FINCA URBANA valorat en 100.000€ al seu fill (30a-estudiant):

- **Valor de Referència:** En el cas dels béns immobles, el seu valor és el valor de referència previst en la normativa reguladora del cadastre immobiliari, a la data de meritació de l'impost. (No obstant, quan el valor del bé immoble declarat per les persones interessades és superior al seu valor de referència, aquesta magnitud es pren com a base imposable)
 - ➔ STS 23 maig 2018: es pot recorre la valoració si no s'ha comprovat *in situ* per un perit (a la pràctica quasi mai succeeix).
- **Base Imposable:** 75k € Tributa per ISiD (modalitat donacions) --> 25k € restants: ITP (tipus 10%)

- **Reducció 95 % valor de l'habitatge --> 1r hab. habitual descendents (max. 36a / 65% discap.),** amb una reducció màxima de 60.000 euros (límit que es fixa en 120.000 euros per als donataris que tinguin un grau de discapacitat igual o superior al 65 %).
- ➔ A partir del 18.03.2023 també s'aplica la reducció quan la donació sigui d'un terreny o de diners per adquirir-lo sempre que sigui per construir el 1r. Habitatge habitual de descendent.

Tarifa reduïda: (descendents menors 21a) i Grup II (ascendents, descendents majors 21a, cònjuge)

Base liquidable fins a (euros)	Quota íntegra (euros)	Resta base liquidable (fins a euros)	Tipus (%)
0,00	0,00	200.000,00	5
200.000,00	10.000,00	600.000,00	7
600.000,00	38.000,00	En endavant	9

Base Liquidable: 38.000€ i Grup I (pares-fills) --> Tipus: 5%

$38.000€ \times 5\% = 1900€$ --> Si no s'hagués pogut acollir a la reducció: **3.750€**

Termini liquidació : 1 mes

1.3.- Pare vol donar 50k € (diners) al seu fill Pere (16a i discap. 33%):

- **Base Imposable:** 50.000€
- **Reducció per discapacitat.** És una reducció complementària de les altres reduccions, que s'aplica a les persones causahavents que tenen la consideració legal de persones amb discapacitat. La quantia de la reducció depèn del grau de discapacitat: Si el grau de discapacitat és igual o superior al 33 %, correspon una reducció de 275.000 €.
- **Base Liquidable:** En aquest cas, al tenir una discapacitat del 33%, la reducció és superior a la BI pel que obtindrem una BL = 0 --> QI = 0.
- **Quota a Ingressar:** No es pagarà res --> Si no haguéssim aplicat la reducció: 2500€.

2.- Donació d'un tiet al seu nebot (Tarifa no reduïda): Tiet (60a) vol donar 200.000 € (diners) al seu nebot (35a):

- **Base Imposable:** 200.000€
- No tenim cap **reducció/exempció** que podem aplicar.
- **Base Liquidable:** 200.000€

- **Quota a Ingressar:** Tarifa general (grup III, per tant no podem aplicar tarifa reduïda → grups I i II)

Base liquidable fins a (euros)	Quota íntegra (euros)	Resta base liquidable (fins a euros)	Tipus (%)
0,00	0,00	50.000,00	7
50.000,00	3.500,00	150.000,00	11
150.000,00	14.500,00	400.000,00	17
400.000,00	57.000,00	800.000,00	24
800.000,00	153.000,00	En endavant	32

$$3500 + 14.500 + 8500 = \mathbf{23000€}$$

Si no tenim pressa per donar, podem fer una **RODA DONACIÓ**:

Podem efectuar 4 donacions directes del tiet al nebot esperant intervals de 3 anys entre cada donació, ja que si no serien acumulables a efectes del ISD (art. 30 Llei estatal 29/1987, de 18 de desembre, de l'impost de successions i donacions. (total 9 anys):

1. 2023: donació 50.000€ --> paguem 5558,70€
2. 2026: donació 50.000€ --> paguem 5558,70€
3. 2029: donació de 50.000€ --> paguem 5558,70€
4. 2032: donació de 50.000€ --> paguem 5558,70€

Total a pagar: **22.234,80€** --> Ens haurem estalviat: **14.293€**

3.- Breu referència al préstec entre familiars/particulars sense interessos: Tiet (60a) vol prestar 200.000 € (dinars) al seu nebot (35a):

- Està subjecte però exempt a l'ITiAJD. L'haurà de declarar davant l'ATC però no pagarà res.

- No cal escriptura pública, es pot fer per document privat.

- No cal documentar la relació de parentesc ja que està subjecte a les mateixes condicions que el préstec entre particulars.

- **IMPORTANT!:** Hem de tenir en compte que, finalitzat el termini de venciment, hem de poder acreditar la devolució de l'import per part del prestatari (en cas contrari, l'ATC podria presumir possible donació encoberta).

LA TRANSMISSIÓ MORTIS CAUSA.

FIGURES TESTAMENTÀRIES que poden incidir en la transmissió del patrimoni familiar.

Parlem en primer lloc del **Testament** : el Testament és la declaració per la que una persona disposa el destí dels seus béns a favor d'un o més dels seus hereus. El fer-ho d'una manera endreçada i amb assessorament pot estalviar problemes a les persones que reben els béns o drets per via mortis causa.

Per exemple: si un pare decideix instituir hereus als seus fills , cònjuge , o descendents /ascendents fins a tercer grau ,i ens trobem que es transmet l'explotació agrària : tindríem la reducció prevista a la Llei 19/2010 de 7 juny (on ens podríem aplicar fins a un 95 % de reducció en l'adquisició d'elements patrimonials afectes a una empresa individual o activitat professional de la persona causant o difunta) , sempre i quan la persona hereva sigui agricultor professional (Llei estat 19/1995) almenys el 50% renda total l'obtingui d'activitats agràries , o d'altres activitats complementàries .)

Resulta important tenir en compte que per poder justificar que un element patrimonial esta afecte a l'empresa, en el moment de fer la DUN , incloure aquest bé dins la DUN , ja que així podrem justificar que es tracta d'un element patrimonial afecte a l'activitat professional. Així mateix existeixen una sèrie d'exempcions en les explotacions agràries i finques rústiques que tinguin la consideració legal d'explotació agrària prioritària , i també reduccions previstes a la Llei 19/1995 de 4 de juliol de modernització de les explotacions agràries) (ex: transmissió íntegra de l'explotació ,transmissions parcials d'explotacions de finques rústiques ,...)

Llegats : art 427i ss CCC: sols es pot donar per via de la successió testada , i es dona quan el causant (el testador) determina un o diversos llegats a favor d'una o diverses persones (el legatari rep els bens sense assumir el passiu de l'herència, sols hauria d'assumir les que fossin imposades pel testador)

Quarta Falcídia , o quota mínima hereditària : La institució de Llegats , pot comportar problemes alhora de que es dugui a terme l'acceptació d'herència , i es pel fet de que l'hereu si rep una herència gravada amb masses llegats , pot rebre una herència , buida (per així dir-ho de contingut, o per sota de $\frac{3}{4}$ parts del caudal hereditari) . Es per això que convé tenir en compte la figura de la Quarta falcídia o quota hereditària mínima : llevat que el causant prohibeixi expressament aquesta figura , l'hereu pot reduir els llegats si la seva ordenació no li deixa lliure la quarta part de l'actiu hereditari líquid. Figura que es contempla en el Codi Civil català (art 427.40 CCC)

Altres figures que poden tenir connotacions en la transmissió del patrimoni familiar podrien ser per exemple el **pacte successori**. El pacte successori es un pacte en el que dues persones estableixen disposicions que s'hagin de complir per després de la mort d'un d'ells (es un figura interessant especialment com preveu la llei, sobretot pel manteniment/continuïtat de l'empresa familiar ex: art 431.6 CCC).

El pacte successori es pot canviar, s'ha de formalitzar en escriptura publica , pot accedir al Registre de la propietat , però la titularitat no es transmet fins al moment de l'acceptació de l'herència. Està exempt de tributació , donat que tributarà quan s'accepti l'herència .

Altres figures interessants per tenir en compte es **l'heretament universal cumulatiu amb atribució de present i reserva d'alguns béns** (figura establerta a l'article 431-19 del CCC) figura que es pot fer servir per dur a terme una planificació patrimonial familiar i que pot comportar una disminució de la càrrega fiscal que suposaria un heretament "convencional": Es tracta de la transmissió de tot el patrimoni d'una persona en vida a favor del cònjuge o bé dels descendents.

Tot i que es evident l'existència d'un guany patrimonial per qui ho rep (queda exempt de tributar per IRPF), però el dubte que queda es si es podria considerar una donació (donat que es fa en el moment present). Segons diferents consultes efectuades a l'Agència Tributària Catalana, fiscalment quedaria subjecte a l'impost de Successions, sempre que hi hagi una atribució amb caràcter universal i cumulativa, ja que es considera una adquisició Mortis Causa i no una atribució particular.

Però la pregunta que sorgeix en aquesta figura és què s'entén per transmissió universal? La veritat es que és un tema que no està clar, tot i que la opinió més estesa es que el valor del transmès sigui almenys un 70% o més del valor dels béns del transmitent. Així en aquest cas no hi hauran dubtes.

Agraïm el vostre interès, esperem que us sigui entenedor i de profit aquest document, i quedem a la vostra disposició per tal d'aclarir o aprofundir qualsevol tema que sigui del vostre interès.